

O TIO MARCOS D' A PORTELA

Os mandamentos d'o Marcos
fora d' airexá, son seis:
facer á todos xusticia,
non casarse con ninguén,
falar o gallego enxebre,
cumprir c'o que manda a ley,
loitar pol-o noso adiante
con entusiasmo e con fé,
vestir calzós e monteira
peromnia sécula amen.

Teñen os pobos a gala
n-o seu linguaxe falar:
fálase chino n-a China,
portugués en Portugal,
catalán en Cataluña,
e n a Alemania, alemán,
soilo os gallegosd' agora
hastra vergonza lles dá
falar a melosa e dolce
fala que falan seus país.

PARRAFEOS C' O POBO GALLEGO

Ano sétimo

Ourense 28 de Xunio de 1885

Parrafeo oitenta e catro

AS TERRES MISAS D' O GALO.

II

Dilín! Dilín! Dilín! Dilín!

Comenza a misa d' o galo. N-a ermida d' o castelo, unha catedral en miniatura, d' arcos en-revesados, con revestementos de madeira tallada que chegan hastr' o mais alto d' as paredes, colgáronse todol-os cortinaxes, alcendéronse todol-os cirios. ¡E canto xentío! ¡E que traxes! Promeiramente, sentados n-os sillós esculpídos que arrodean o coro, o señor de Trinquelague, vestido de tafetan coor de salmon, e preto d' él todol-os nobres fidalgos cunvidados. Diante por diante, en recrinatorios cobertos de terciopelo colleron canto a vella marquesa viuda c' o seu traxe de brocado coor de fogo, y-a xoven señora de Trinquelague, que locia n-a cabeza alta torre d' encaixe, rizada á xeito d' a corte de Francia. Mais embaixo, campan, vestidos de negro con longas pelucas en punta e co-as caras afeitadas, o xuez, Tomás Arnoton y-o escribaio señor Ambroy, duas notas graves entr' as sedas recha-mantes y-os damasços brochados. Dempois veñen os fonchos maordomos, os paxes, os picadores, os intendentes y-a señora Bárbara, con total-as chaves depinduradas ó costado, d' un chaveiro de

prata fina. 'O fondo, n-os bancos, alcontrábase a baixa servidumbre, as mozas, os caseiros co-a sua xente: e por fin, alá lonxe, arrente d' a porta que entrabrón e volven a pechar a modiño, os señores marmitós que veñen entre dous prebes á coller un anaco de misa y-a deixar certo cheiro á cea n-a igrexa festexeira e quente con tantos cirios alcesos.

¿E a vista d' os gorretes brancos d' os rapaces d' a cociña, a causa d' as distraucións padecidas pol-o cura? ¿Ou será mais ben a campaña de Garrigou, a enrabecheda campaña que estrapexa ó pé d' o altar con furia infernal, e parés dicir todo o tempo: «A prèsa... A prèsa... Canto mais cedo acabemos, mais cedo n-os poremos a cear?» O certo é que sempre e cando soa aquela campaña d' o demo, o crego esquécese d' a misa e non pensa mais que n-a cea. Maxínase as cociñas barulleiras, os fornos onde arde lume de fragua, o vafo que foxe d' os testos entrabertos, e antr' o vafo dous pavos maníficos, acugulados, creschos, xaspeados de trufas...

Ou ben ainda mais, olla pasar ringlas de paxeciños levando traballosamente pratos e mais pratos despedindo cheiros tentadores, e co-eles coida entrar n-a gran sala xa porparada pr' o festin. Madre Santísima, o que alí hay!! A longa

mesa toda esprandecente e chea, os pavos co-a galanía d' as prumas, os faisás estendendo as suas âas douradas, as botellas coor de rubí, as pirâmides de froitas entr' as verdes polas e aqueles pescados divinos de que falaba Garrigou (non era mal Garrigou) espaxados n-un leito de fentos, co-as escamas de nacre como si acabasen de sair d' as augas e c' un ramalliño de recedentes herbas espetado n-os seus fociños de móustos. Tan latexante é a vision d' aqueles feitizos, que lle parece a fray Balaguer que todos aqueles pratos admirabilísimos sirvenllos diante d' os seus ollos sobre d' os bordados d' o pano d' o altar, e duas ou tres veces, en lugar d' o *Dominus vobiscum* marmura entre dentes o *Benedicite*. Aparte d' estes cativos erros, o bendito crego vai enxergando os latinorios concenzudamente, sin saltar un ringuilon, sin deixar de facer unha xenuflexion, e todo vai ben hastra o arremate d' a primeira misa: porque xa sabedes que a Noite-Boa ten o mesmo crego que dicir tres misas a reo.

«Xa vai unha!» dí pra contra sí o señor abade c' un suspiro de folgo: dempois, sin perder un minuto, faille sinal ô seu axudante, ou a quen pensaba qu' era o seu axudante, e...

Dilín! Dilín! Dilín! Dilín!

Escomenza a segunda misa e co-ela o pecado de fray Balaguer. «¡A prêsa, mais a prêsa, mais a prêsa!» bérralle co-a sua voz áspra a campaña de Garrigou, e d' esta o coitado misante, dándose xa ô demo d' a gula, debrúzase sobre d' o misal e engule as follas reloucando de fame. Arrautado, báixase, érguese, encabala os cristos, as xenuflexiós, abrevia os textos pra arrematar aixiña. Cuasementes que non estende os brazos ô evanxelio nin bate n-o peito ô *Confiteor*. Ambos e dous, crego e sancristan, disputan a quen debullará os latis mais a prêsa. Versículos e respostas entrepezan, arrempuxanse; as palabras, a medio dicir, co-a boca pecha, por non perdel-o tempo en abrila, morren d' as gorxas pra dentro.

Oremus ps... ps... ps...

Mea culpa... pa... pa...

Cal vendimadores que de bolina espremen o vagazo n-as cubas, os dous enchárcanse n-o latin d' a misa, pódose pingando co-as salpicadelas.

Dom... scum! dí fray Balaguer.

...*Stutuo!* responde Garrigou, e namentres a condanada campaña non para de soar n-as suas orellas, a xeito d' os cascabeles que se lles poñen ás bestas de tiro pra que camiñen a galope. Xa

vos deprocatandes de que por esta carrileira unha misa rezada non ten moitas tripas.

«¡Alá van duas!» dí o crego abofexando; e a seguida, sin darse tempo pra folguexar, róxo, sudando, baixa as escaleiras d' o altar a reboladas e...

¡Dilín... dilín... dilín... dilín!

Escomenza a derradeira misa. Alcóntranse a poucos pasos d' a mesa d' o comedor; mais ¡ay! que canto mais a tergo teñen a cea, o coitado frade síntese apreixado por unha impacencia e unha gula tolas. A sua vision arrechégase e toma corpo; as carpas douradas, os pavos asados están alí, alí... Apálpaas... cheir... Oh, Dios! Os pratos fumegan, os viños arrecenden, e sacodindo o seu enrabechado cascabel, a campaña bérralle:

«A prêsa, a prêsa, inda mais a prêsa!»

Pero como mais a prêsa. ¡Si cuaseque non move os lábeos! ¡Si xa non pronuncia as palabras! A non ser que s' estrema a comer a misa sin medo a Noso-Señor! Meu dito, meu feito; de tentacion en tentacion empeza por pasar un versículo, logo dous. Dempois a epístola réndelle moito e volve a folla dinantes d' acabala, avanta pol-o evanxelio, fuxe por diante d' o credo, brinca pol-o *pater noster*, sauda de lonxe o prefacio, e a brincos y-a tumbos afúndese n-a condanacion eterna seguido pol-o infame Garrigou (*vade retro, Satanás*) que lle axuda á maravilla, érguelle a casulla, volve as follas a pares, tropeza c' os atriles, tumba as vinaxeiras, e sin darse vagar estrapexa que estrapexa n-a campaña de cada vez mais forte, de cada vez mais aprêsa!

O que tén que ver é a cara arrepiada que poñen os devotos! Obrigados a s' axustar ôs xestos d' o crego n-aquela misa d' a que non oyen unha palabra, érguense ús cando outros se poñen de xinollos, estes séntanse mentras aqueles s' erguen, e total-as cirimonias d' aquela embarullada misa mistúranse n-os bancos n-un revulcicio de movementos de total-as castes. A estrela d' a Noite-Boa n-as corredoiras d' o ceo, camiño d' o presebiño de alá embaixo, esmorece medorenta vendo aquela barafullada...

«O capellán corre moito... Non se pode seguir...» marmura a señora marquesa sacudindo espavorentada a sua cofia. O señor Arnoton c' os seus grandes anteollos d' aceiro encabalados n-a nariz, esculca por onde vai n-o seu devocionario, Mais, n-o fondo, toda aquela boa xente, que tamen soña co-a cea, non sente que a misa vaya así de corripias, e cando fray Balaguer, con

rosto esprandecente, vólvese escontra os feigreses berrando á mais non poder: *Ite, missa est*, non hay sinon unha voz n-a ermida pra lle responder un *Deo gratias* tan rebulidor, tan churrusqueiro, que xa parés que o din sentados á mesa n-o primeiro brindis d' a cea.

CAMIÑO DE MONFORTE.

(Impresións.)

Concrusion.

Habendo tantas mulleres bonitiñas, tantas polas que fan perder a estribeira —s' é que o qu'as contempra monta— é burrada gastar tempo, tinta e mais papel en cousas que leve xuncras s' un grau de centeo se m' importan. Mulleres dixen, mentin, non son mulleres, son rôlas, rôlas tampouco, de seren, s' é que son algo, son pombas d' esas qu' arrulan amantes, que feitizan cando voan e que ô espoldrexarse, vamos! todo o que as mira relouca. ¡Qué sacretos condergados descubriron esas polas pra ter arrulos n-a fala, pra ter n-os andares groria, pra ter mais lume n-os ollos q' un ferreiro ten n-a forxa, e n-as meixelas y-os lábeos bermellez de tintas roxas d' un ceo de vrau cand' o sol mete o carís tras d' as lomas! S' hay por preto algun valente eiquí está un home qu' aposta que, cal pol-o outono triste entr' os hervedos d' as touzas as castanas d' os ourizos can misturadas con follas, así d' esas raparigas s' é que as abalan, por forza que, como chuvia de cheiros, lles can pétalos de rosas. Toda a sal d' Andalucía con ser tanta, segun cantan, tenna unha d' esas rapazas n-unha fala, n-unha volta.

E vamos indo pr' a diante qu' este camiño ten costa e si m' esbarata un pê, mala rabia, fendo a chola. Fumos cara a Compañía coartel, fai sigros, d' a tropa d' os guerrilleiros soldados de san Ignacio Loyola.

Dinantes de entrar n-o templo n-unhas ándegas. á porta, vin un demoro d' un santo feito de lacôs e roscas, e dixen pro meu chaleque e contra as miñas cirolas: «Este si que ch' é de freba e pódese por á proba, qu' anque milagres non faga porque xa non son de moda, quen lle salte n-o bandullo con alentos e con forza e lle meta tres dentadas enterrando n-él as moas, unha de duas, reventa ou si non reventa toupa.» Rubimos as escaleiras que son pinas e son moitas, y-atavesamos tres craustros e traspuxemos cen portas. Un lego panzudo e grosso pequeno e co-as patas tortas, foinos ensinando todo con moi santa parsemonea, o refeutorio, as tribunias, a cucuña e mais a horta, y-o xardin e logo a eirexa non sei si de mala ou boa vontade, qu' o curioso soilo é de xeito pr' a roupa. 'O entrar n-o templo un relampo me feríu, quedou ausorta a vista, y-ollos non tiven pra mirar pr' aquela xoya pr' o retabro, pra esa orxia d' ispiraciós portentosas onde n-un fato de táboas, un titán deixou a mostra d' o seu poder soberano, y-a lembranza luminosa d' un buril que pudo ser frabricado n-unha forxa con iris d' os firmamentos e d' os abismos co-as sombras. Parés qu' estou presenciando d' aquel xenio a ruda loita: unha mau que fende as fibras d' a madeira renxidora, us ollos qu' andan inquietos, que parés que san d' as órbitas, que non se sabe onde miran con olladas descompostas; a palidez n-unha frente, a tempestad n-unha chola, os relampos n-un cerebro y-a febre n-un alma tola. Non é milagre que ô Hermida lle quedase, segun cantan, de tanto e tanto mirar pr' o retabro, a testa torta. Y-afé qu' é xente sabida a xente lega, resoira! que por algo é d' os mosteiros

a pauliña y-a carcoma.
 Por perguntar, pergunteille
 á un d' os d' a casta unha cousa
 anque de sabela farto
 estaba eu n-aquela hora,
 porqu' á ninguén se ll' esquecen
 d' a sua pátreas as limpas grorias.
 Pero pegoume pr' ahí
 son franco, basta de voltas,
 qu' eu á ninguén necesito
 d' o qu' ás veces se m' antoxa
 —cicais pol-a mor d' os nervios—
 dar espricaciós nin contas.
 —¿Fai-me un favor, meu amigo?
 —Vosté dirá e sendo cousa...
 —Elle caso d' este viernes,
 unha perguntiña solta,
 saber como lle chamaban
 ó que tallou esa xoya
 qu' o meu ver, coído de min,
 qu' habia ser home de sona.
 O lego rañou a testa
 como aquel que fai memoria,
 pechou os ollos tres veces
 y-outras tres abriu a boca
 y-o cabo d' un anaquiño
 de cavilaciós moi fondas
 miroume (todo era orellas
 eu pra oubir a sua rimposta)
 e c' unha cara de páscua
 moi satisfeita e risoña
 díxome:—Pois non ll' o sei.
 —Gracias... *Co-eso xa m' abonda*
 repriqueille á aquel touciño
 qu' andaba en duas pernas tortas
pra saber, dixen por baixo,
que caste eres de preso...
 Ay Moure, escultor sobri-me,
 durme sin ánsea n-a cova,
 non teñas pena, q' un lego
 s' esqueza de tí ¿qu' importa?
 Segun d' a parte que veñan
 hay que lle dar tino às cousas,
 e tí xa sabes, artista
 que o que con legos s' acosta...
 'O fin y-o cabo esas xentes
 qu' andan sempre á sopa boba,
 d' as artes, n-as de cucuña
 soló ch' están ben impostas,
 e cuás que se xuzgan cregos
 anque non levan coróa.
 Pra manducar boas talladas
 e quantarse ó sol n-a horta
 leve o diaño si fai falta
 gastar tempo e gastar forza
 en deprender sabidencias
 de críteca nin d' historia.
 O estudeo!... qu' o fenda un rayo,
 a ilustracion!... que se tolla.
 Si nada d' eso é preciso
 pra entrar n-o reino d' a groria,
 si pra ir ó ceo, pol-o atallo,
 segun o que din abonda

con saber rillar dous textos
 ou tres d' a «Suma teolóxica»,
 á que meterse en fonduras
 nin lle dar ó maxin voltas?
 Qu' a pruma alcenda lostregos
 d' o papel n-as brancas follas,
 qu' os ventos d' a cencia axiten
 as correntes bramadoras
 d' o mar social, que s' estrelen
 as tempestades d' afora
 n-o mosteiro onde os salayos
 non se sinten ni-as congoxas
 d' os feridos qu' agunian,
 d' os que brazo á brazo loitan;
 qu' as superticiós groseiras
 teñan cetro e teñan cróa;
 qu' haxa almas que busquen luz
 de verdades, qu' haxa bocas
 abertas que pidan pan
 e traballo, qu' haxa horfas
 que pol-as noites, n-as ruas,
 á cambio d' unha limosna,
 pra matar fames que sinten,
 fagan troques d' as suas honras;
 que os obreiros agunien
 esfamiados entr' a sombra;
 que s' entrónice a canalla,
 qu' o fraude merque as alfombras
 conqu' os pazos d' os rateiros
 de lanvita se decoran;
 que ande en coiros a luxuria,
 que n-as festas crapulosas
 o vicio trunfe e que caya
 esfarelada a vergonza;
 que se feiren as concencias
 e qu' haxa mercados d' honras...
 ¿Qué val todo eso, que val
 nin que xuncras lles importa
 ós que dende a praya miran
 reventar ó lonxe as olas?...
 Qu' outros traballen pra eles,
 qu' outros combatan n-a loita,
 qu' outros velen, qu' outros sufran,
 qu' outros eayan, qu' outros morran...
 Deixai ós legos que durman
 panza arriba ó sol n-a horta...
 Pasai... non-os espertedes...
 ¡Besta d' a priguiza, ronca!

E vámonos pr' a estacion
 porque vai sendo xa hora,
 collamos canto n-os coches
 y-hastra mais ver, que xa soa
 o pito d' o señor xefe
 qu' é tamen pito de conta.
 Adios rua d' os Salgueiros,
 adios nenas, adios pólas,
 non sei cando volverei
 si pr' a Pascua ou Noite Boa.
 Si sallo con ben d' un preito
 por fortuna milagrosa,
 xa o sabedes, as legrias
 entr' os amigos se mollan.
 Así pois, viño d' Amandi

ha de correr por cazolas,
 haberá enchenta d' as finas
 y-o demo y-a nai de zocas.
 N-o Lemus ¡vaya unha panza
 á que lle vin eu á bota!
 Pois en Canabal, non minto,
 y-eso qu' é preto, nin gota.
 ¿Qué faguemos, ó chegar
 á Rivas d' o Sil a tropa?
 enchela; pois n-os Tres-Rios
 xa nin pinga y-enton volta
 á infrar o fol, e n-a Barra
 non se diga, a mesma conta.
 Eso sí, ó chegar á Ourense
 rezumaba... pol-as bocas
 d' os truhás que n-o pelexo,
 e craro, con tanta ronda,
 nin pra misar s' alcontraba
 outro tanto así n-a bota.

ALBERTO G. FERREIRO.

Ourense, 23 de Xunio 1885.

O PRÍNCEPE D' OS PORCOS.

Non hay porco que teña mais sona n-esta alcaldía: parès unha caste de ave Fénix pol-o que revive d' as suas cinsas: é un marrao (con perdon) d' aqueles que se din de sorte, d' os que se chaman enxebres.

Pol-o mes de san Xuan amóstrase todol-os anos n-o seu esprandor n-a vila d' as Burgas, por mais que xa pol-o Mayo apareza de riola brillando á xeito d' estrela con rabo.

D' as suas tripas san todol-os farolillos que aluman, total-as musedas que sonan, total-as fachadas e foguetes que se queiman n-a fuliada de san Antonio.

Foncho e groso, campa pol-os seus respetos, estrévese á metel-o fuciño n-os sacos de fariña que teñen preto de sí as vendedoras de broa n-a barreira, que cuíseque entenrecidas, lonxe de s' alritar, dinlle: «Come, filliño.» ¡Xa podería un rapaz famento facer outro tanto!

Aquelas probes mulleres agasallan mais ó porco nomeado de san Antonio, que á calquera d' os pequerrechos espidos e famentos que ond' elas s' achegan pidíndolles unha limosniña pol-o amor de Dios.

D' a garda municipal xa non se diga. Teñen órdes d' escorrentar á todol-os marraus d' a vila

que segun contas pasan de millenta—pol-o menos conecidos.—e fan como que non ven ou sopáranse pra que non entropese n-o camiño sempre que o tal porco pasa por ond' eles co-a maxestosa marcha d' un capitan xeneral presedindo unha precesion.

Leva un chocallo dipindurado n-o pescozo; sona o chocallo, gardas e veciños can n-a conta de que hay un porco n-a vila c' o que non rezan as ordeanzas nin as órdes que rixen pr' os demais, je nin por esas!

Como si o porco tivese conecemento, anda como gabándose d' os privilexos que disfruta pol-a costume. O señorito de vista baixa con arrumallos e cintas como si fose unha señorita de vista lostregante e d' as mais repinicas, gasta de compridos e de cirimonias. A min mesmo me disputou nantronte a direita d' unha acera. Eu á non deixarlle, y-él á gruñir y-a fozar entr' a parede y-as miñas pernas, saíuse co-a sua, e gracias á que m' agarrei que sinon tumbame n' o chau.

O santeiro laudou a agudeza d' o porco; duas vellas, presinándose como si arrenegasen ó demo, achacaron o feito a milagre; un fato de trasfegos rapaces foron en alqueirada berrando detrás d' o trufante bacoriño, y-os axentes e gardas d' o Auntamento, esas farangullas d' as autoridades, sorríndose pol-a sorna morna, arremataron a festa.

Si pillan á calquera porco de veciño n-as ruas agárrano pol-o rabo e vay ás aforas a fozar n-o barcal. O príncepe d' os porcos búlrase d' as pauliñas que lles botan ós seus compañeiros, ten á menos fincarlle o fuciño ás patacas porque non gusta mais que de farelos ou de fariña, e sinon recrama o dereito electoral nin se lle pasa pol-a cachucha ser rexidor, non é porque non se xuzgue merecente d' elo, que será pra se ver libre de trabucos e cánimas. ¡Abofellas que non vay descamiñado!

As xogadas que lle fixo d' esta emposta ó probe d' o gaitero, condanado á infrar o fol y-a remexer n-o punteiro c' os dedos en laudes d' o animalíño, non son pra contadas.

Canso cicais de que o fixesen sair co-a gaita pol-as ruas, parábase de súpito, maneaba as orellas, desandaba o camiño andado, e si o gaitero relaxándose deixaba de tocar, o vizoso porco facía diante por diante de cantos tiñan ollos, o que non se lembra, como dicindo: «Vay collendo á conta pra mollares a palleta.»

¡Qué cousas meus compañeiros de monteira, qué cousas se ven n-as vilas!

Nantronte rifouse o príncepe d' os porcos y-estróndaron as bombas como si se tratase d' un acontecemento.

¿A quen lle tocou o porco? ¿Quén foi o agasallado co-esa lotería?

Fose quen fose alá pr' o inverno darlle gañote, y-o príncepe d' os porcos morrerá como morren os mais sin chegar á vello, ás maus d' o matachin e d' a morte mais porca que se conee, sin que lle valla pra que non ll' enterren o coite-

lo n-as gorkas o que fose mantido pol-os devotos de san Antonio, precurado pol-os maordomos, respetado pol-os que mandan, pois non s' estreveron a facer co-él o que fixeron e' os d' os probes, e traguido e levado pol-as ruas co-a gaita.

Xa que tantos agasallos lle fan en vida, ¿por qué non agardan a que morra de seu?

¡Cousas d' o mundo! A tentacion d' os pernilles e d' a cachucha, d' os touciños e d' os lacôs pode mais que as tolerías d' o fanatismo entr' os que teñen estómago e dentes.

De vivo ténenos por un porco cuáseque bíblico, e falta pouco pra que o poñan n-as nubes: de morto trátano como a calquera d' os que se crian e ceban n-o cortello d' o mais relaxado.

E pra esto ¿val a pena de dar os escándalos que se dan en Ourense c' o porco que as xentes non sinten escrúpulos en chamar de san Antonio?

Conto.

Un aguacil acorado saíu d' Ares unha vez buscando á nome d' o xuez un preiteante emprazado. Alcontrouno aasegado comendo á mais e mellor, e dixo: «Bula, o señor xuez agardando está, si se detén, perderá preito e costas, y-elle pior.

O outro, Xan d' o Penedo qu' é letrado de silveira, dixo: «De calquer maneira maldito si me pon medo; pra disgustos sempre é cedo, vosté ben pode marcharse, ¿vai á perderse ou ganarse? Pois nin por esas m' apuro; teña, señor, por seguro que o promeiro é alimentarse.»

Xan Caabeiro.

O *Rexional*, diario de Lugo, aconséllame que me descubra un pouco.

Como si non estivese enteirado de que non teño pelo de tonto.

¿Ou daralle agora porque lle saquen a monteira?

Nin que fora d' os fidalgos d' o papal d' o faramello.

¡Cra! Botarlle cen galgos á lebre d' ese consello.

Un d' os soldados que sairon d' os cuarteles de Madril o dia d' a xornada contra o bacillus vírgula, coidou que saían con órdes de matar o cólera.

¡Canté! Quen poidera arrematalo. Mais como s' achantou n-a cabeza d' o ministro d' a Gubernacion, búlrase d' as baonetas dicindo pr' os seus *bacillus*: «Dinantes de que m' esboiren teñen qu' escochar un ministro d' España.»

O soldado que tal pensou errouna: socedeulle o d' aquel castelao que non fai moitos dias que levou un poste de seis horas agardando n-a Ponte pol-a *clisis* que viña de Madril.

A crisis non veu nin os soldados mataron o cólera. ¿Sabendes por qué? Pois evos porque o cólera y-a crisis alcóntranse ben n-as maus d' os que gobernan o cotarro.

—Por agora vamos ben de saude acó en Galicia, qu' inda non toupon ninguén d' o cólera.

—¿E de xusticia?
—D' eso... direiche... tamén.

Os concexales suspensos de Verin pasa de trinta dias que se degoran por alcontrar os concexales interinos. Estes, ventaron qu' é pra requirilos e voaron como anduriñas escorrentadas, escontra as aldeas.

Os suspensos xuran e perxuran que s' espantaron pra non deixar o canto que teñen n-o Concello, n-o que seica non s' atopan á disgusto; pero pra min o allo non está n-a fuxida.

Diríanse us á outros: «¿Quérennos requerir como si fosemos pantasma ou almas en pena? Pois inda estamos vivos. ¡Vayan á requerir ós mortos, e si non lles peta que se boten de sulago n-o Támeiga pra ver si lles refresca a chola, pois tranna quente.»

O víspora de san Xoan segun me din de Mugarbos, queimáronse cantos cardos froleaban n-aquel chan; as mozas que o diaño fan, fixeron a falcatrúa cando espaxéixia a lua os seus promeiros reflexos, pra agoirar si os seus cortexos han casar con cada sua.

Pra se librar d' as esculcas d' a xunta de sanidá d' o barrio, un veciño d' esta vila levou pr' o terceiro piso d' a sua casa dous porcos que tiña n-o cortello.

Os bacoriños, que nunca se viran n-outra limpeciña com' aquela, fixeron o cubil n-a cama e deitáronse.

Cando se foi á deitar un fillo d' o dño que trasnoitara, por un pouco non morre de susto ó entropizar c' os marraus.

¡Unha parexa de porcos n-un terceiro piso!

¡Qué razon teñen os cesantes en decir que a carne de porco anda pol-as nubes!

A somellante modo de rubir non tardará en chegar aló.

O sancristan d' unha feigresía de Valencia que vendía o aceite d' a lámpara d' a eirexa a precio d' ouro como meicína segura pra esboiral-os microbios, morreu d' un caso de cólera fulminante.

O inventor d' o aceite de bellotas pra facer sair o pelo era, segun contan, calvo.

Fiarse, fiarse n-os efeutos d' os especificos.

Unha moza morreu en Mondoñedo de resultas d' un susto que lle meteu de súpito un veciño; pra que as mulleres anque teñan medo non morran de disgusto, d' asustalas, facéndello a modiño.

Pol-o que vou vendo terei que dar n-a maña d' aquel alcalde de Vigo que tomaba medidas por adentro e por afora.

Porque hay moitos suscritores que se me poñen de gorra, e non mandan as cadelas, e non axustan as contas.

Os conservadores din que deron a castaña ós liberales.

¡Ollos que tal viran! Pero non foi así, porque Sagasta anque fixo que a collía deixouna n-un curruncho pra que lle toupe n-a casa a Canovas. E toupará porque a cousa xa queima.

N-as festas d' a Cruña haberá tres corridas de touros.

¡Touros en Galicia, onde os labregos emigran por non teren traballo, onde a usura medra como a mala herba n-os agros, onde non hay unha Academia e onde os mais d' os maestros d' escola teñen dous mil réas ó ano?

¡Ay! ¡Si os tolos d' a cabeza non campan tanto n-a terriña, logo s' habia d' encher o manicomio de Conxof!

Débese chamar don Bricio algun empregado público, porque nantronte un labrego

que ten xenio, e que ten fumos, ó sair d' as oficinas escramaba coraxudo:

«¡Qué don Bricio nin puñesflas, ese pra min é don Brucio, don Rayos ou don Centellas, pois trátanos como burros, e consinte que nos poñan unha albarda n-os consumos. Si un caía, solta os cartinos, si un se queixa d' os trabucos dempois d' agardar sentado seis horas pol-o don Brucio, ponnos cara de ferreiro e cuasque nos chama brutos. ¡E que digan que os que cobran están pra servir ó público!

CORREO D' O TIO MARCOS.

D. E. M. B., Acebedo.—Recibin seis réas pol-a sua suscripcion hastr' o trinta d' este mes.

D. C. P., Barcelona.—Recibin unha libranza de tres pesetas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros de Setembre.

D. R. R., Vilanova de Lorenzana.—Recibin seis pesetas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros de Mayo d' o ano que ven.

D. X. P. P., Baralla Farexe.—Recibin seis réas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros de Setembre.

D. S. A., Sobradelo.—Recibin seis réas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros d' Agosto.

D. E. G. E., Cuntis.—Recibin seis réas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros de Setembre.

D. X. P., Redondela.—Recibin seis réas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros de Setembre.

D. X. P. d' o R., Oviedo.—Recibin unha libranza de tres pesetas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros d' este ano.

D. T. Y., San Xuan d' o Rio.—Recibin duas pesetas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros d' Outubro.

D. N. V. S., Santa Marta d' Ortigueira.—Recibin unha libranza de seis pesetas pol-a sua suscripcion hastra fin de Novembre.

D. S. d' a R., Vigo.—Recibin tres pesetas pol-a sua suscripcion hastr' os derradeiros d' este ano.

IMPRESA D' O ECO D' OURENSE,
Alba 15, baixo.

O TIO MARCOS D' A PORTELA

PARRAFEOS GALLEGOS

Sai á luz en Ourense todol-os domingos en oito páxinas en fóllo, contendo artigos de costumes, poesias, efemérides, cantares e contos d' o pais gallego.

SUSCRICION

Seis reás cada tres meses.

ADMINISTRACION

Alba, 15, Ourense.

O pago d' as suscriçõs é por adiantado.—Os números soltos véndense á dez centimos de peseta.—Os pagos faranse en letras d' o xirc.

A COMPETIDORA D' A NEVE

GRAN FRABICA DE GASEOSAS,

OURENSE—Rua de San Miguel, 16, baixo, conserxería d' a Union—OURENSE

Non térlle medo a raxeira
d' o sol, nin tampouco ó cólera
namentres haxa n-a Union
os sífos de gaseosas;
con levar n-a faltriqueira
dez cadelas en dez rodas,
pidir un sifon, e darlle
a un gancho que ten á volta,
pól-o canuto dianteiro
sai un auga que consola,
é fresquiña como a neve
anque parés que afervoa:
fai ó bebela, n-os labeos
non sei que xuncras de cóxegas,

que parés que os anxeiros
as maus n-os poñen n-a boca;
tanto n-os refresca e prace
cando pasa pol-a gorxa,
que asemella a auga d' o ceo
que por embudo n-os botan,
e cai d' un xeito n-o estomago
qu' o refrixera e conforta.
Non houbo un home n-o mundo,
que bebendo gaseosa
mórrese de indixestion
ou sentise a
porque vos e
que com' ela

